

Sylwester Szafarz

Po szczycie BRICS przedstawiam Czytelnikom niniejsze opracowanie analityczne dotyczące już VIII Konferencji przywódców mocarstw członkowskich tej organizacji (z udziałem licznych ministrów, przedsiębiorców, bankowców, ekspertów, dziennikarzy i in.). Otrzymała się ona, w dniach 15 – 16 października 2016 r., w indyjskim kurorcie nadmorskim Benaulim (Prowincja Goa) [1]. W bieżącym roku przypada 10. rocznica utworzenia BRIC. Stało się to na spotkaniu ministrów spraw zagranicznych Brazylii, Rosji, Indii i Chin, w siedzibie ONZ, w Nowym Jorku, we wrześniu 2006 r. Afryka Południowa (South Africa) przystąpiła do BRIC dnia 24 grudnia 2010 r. i tak powstał BRICS.

Przeciwnicy tej organizacji, która już przeobraża gruntownie geopolityczną i geoeconomiczną mapę świata, od dłuższego czasu wróżą jej degradację i upadek. Na Konferencji w Goa, prezydent Władimir Putin wbrew temu stwierdził, iż BRICS rozwija się coraz bardziej dynamicznie i efektywnie. Konkretne zawarte w materiałach konferencji potwierdzają tę ocenę prezydenta Rosji (i pozostałych przywódców).

Na wielkie mocarstwa, wchodzące w skład Organizacji, przypada obecnie ponad 50% Światowego Produktu Brutto, który wedle prognozy MFW, wyniesie 75,3 bln USD (w cenach nominalnych, bieżących) w roku 2016 [2] oraz ponad 43% ogółu ludności świata (to ogromny i chłonny rynek). W roku 2015 wartość obrotów w handlu pomiędzy państwami członkowskimi BRICS przekroczyła 250 mld USD. Liczba ta ma ulec podwojeniu (do 500 mld USD) w terminie do roku 2020.

Konferencja w Goa odbywała się pod ogólnym hasłem: „Poszukiwanie odpowiedzialnych, kompleksowych i kolektywnych rozwiązań”. Przywódcy ogłosili stosunkowo krótkie, lecz bardzo ważne, pod względem politycznym i merytorycznym, przemówienia, uchwalili obszerną „Deklarację z Goa” oraz plan działania na przyszłość.

Wśród licznych imprez towarzyszących Konferencji, wymienić należy, przede wszystkim, wspólną naradę z przywódcami państw członkowskich BIMSTEC (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation – Inicjatywa Państw z Regionu Zatoki Bengalskiej na rzecz Wielosektorowej Współpracy Technicznej i Gospodarczej)[3].

Przypomnijmy, że na poprzednią VII Konferencję przywódców BRICS (Ufa, 8 – 9 lipca 2015 r.) zaproszono najwyższych przedstawicieli państw członkowskich Szanghajskiej Organizacji Współpracy. Zaś IX Konferencja BRICS „na szczycie” odbędzie się w chińskim mieście Xiamen jesienią 2017 r. Po Indiach, Chiny przejęły przewodnictwo w BRICS. Należy spodziewać się więc jeszcze większego ożywienia i zwiększenia efektywności funkcjonowania tej organizacji. Po wnikliwym przestudiowaniu dokumentów konferencyjnych, odnoszę nieodparte wrażenie, iż stanowią one najbardziej pogłębioną i kompleksową analizę sytuacji regionalnej i światowej oraz prezentację długofalowych zadań strategicznych wynikających z tego dla całej ludzkości, nie tylko w ramach BRICS. Według mojego skromnego rozeznania, żadna z organizacji i instytucji międzynarodowych nie zdobyła się jeszcze na analogiczny wyczyn w obecnej skomplikowanej sytuacji. Naturalnie, istnieją wcześniejsze opracowania i programy fragmentaryczne, stosownie do specyfiki i kompetencji tych organizacji, ale nie całościowe (może z wyjątkiem UN Millenium Goals). Znamienne, iż – w analizowanych dokumentach – nie występuje w ogóle problematyka europejska, znajduje się w nich tylko jedna wzmianka o tym, że bogate kraje UE obiecały krajom rozwijającym się odstąpienie 2 miejsc w Zarządzie MFW,

ale nie dotrzymały tej obietnicy. Wspomina się też o negatywnym wpływie Brexitu na gospodarkę światową. Wymowne to świadectwo degradacji Europy i zmniejszenia jej roli w nowym układzie sił globalnych.

Deklaracja VIII Konferencji w Goa jest, jak wspomniałem, niezwykle obszerna, bogata i interesująca. W tej sytuacji, trzeba zastosować dość rygorystyczne kryteria selekcyjne i analityczne, aby – z niej i z treści konferencyjnych w ogólności – wyłonić rzeczy najważniejsze nie tylko dla samych zainteresowanych wielkich mocarstw (i ich partnerów bengalskich), lecz również dla całego świata. Zgodnie z oczekiwaniami, najistotniejsze przemówienia, pod względem ich ciężaru gatunkowego, wygłosili: prezydent Chińskiej Republiki Ludowej Xi Jinping i premier rządu Republiki Indii, Narendra Modi, gospodarz Konferencji.

Przemówienia przywódców

Michel Temer (Brazylia): wszystkie mocarstwa członkowskie BRICS napotykają na tożsame, bądź na analogiczne problemy, przeszkody i trudności w swoim rozwoju. Dlatego też konieczna jest coraz bardziej efektywna współpraca dwustronna i wielostronna w ich przezwyciężaniu. W szczególności, Brazylia opowiada się za dalszymi ułatwieniami i usprawnieniami w handlu, w finansach i w inwestycjach, za zwalczaniem protekcyjizmu w obrotach gospodarczych, za zwiększeniem stopnia odpowiedzialności w kwestiach finansowych oraz za zreformowaniem Rady Bezpieczeństwa ONZ;

Władimir Putin (Rosja): występuje wiele poważnych zagrożeń zewnętrznych „w naszej bezpośredniej bliskości” („close to us”). W tej sytuacji, zwiększa się, a nie zmniejsza, rola i znaczenie BRICS oraz jej współdziałania z innymi organizacjami (WTO, G20 itp.). Istnieje też potrzeba jeszcze bardziej efektywnej realizacji strategii partnerskiej współpracy w ramach BRICS, ze szczególnym uwzględnieniem produkcji energii odnawialnej, powiązań finansowych, wymiany handlowej, wspólnych inwestycji, handlu z wykorzystaniem środków elektronicznych, walki z bezrobociem, ochrony zdrowia i doskonalenia systemów oświatowych. Mocarstwa BRICS powinny także zwiększyć efektywność swych starań na rzecz zreformowania współczesnego systemu gospodarczego i finansowego na świecie, stymulowania integracji regionalnej, tworzenia stref wolnego handlu, tym bardziej, że utrzymuje się nadal destabilizujące ryzyko ze strony stref zamkniętych i preferencyjnych – tylko dla niektórych.

Narendra Modi (Indie): apel o zwiększanie roli BRICS na forum innych organizacji międzynarodowych, szczególnie ONZ, G20, WTO i in. Przede wszystkim, niezbędne jest doskonalenie współpracy między mocarstwami członkowskimi BRICS w następujących dziedzinach: infrastruktura, handel, inwestycje, urbanizacja i innowacje oraz stosowne rozbudowywanie kompetentnych organów i instytucji BRICS w tym celu. Ponadto, Indie proponują: – intensyfikację walki z korupcją i z praniem brudnych pieniędzy, – utworzenie własnej agencji ratingowej (tzn. ds. oceny zdolności kredytowej państw i podmiotów gospodarczych), ustanowienie wspólnych ośrodków naukowo-badawczych w dziedzinie rolnictwa, kolejnictwa i... sportu [4], umocnienie bezpieczeństwa publicznego, zwiększenie efektywności walki z terroryzmem (stanowiącym zagrożenie, m.in., dla środowiska naturalnego, „Eco-prosperity”) oraz szerokie rozwijanie wymiany społecznej (people-to-people exchange);

Xi Jinping (Chiny): wysoka ocena bilansu dokonań BRICS w okresie minionego dziesięciolecia.

Jednak, Organizacja ta działa obecnie w niezwykle skomplikowanym i niesprzyjającym otoczeniu międzynarodowym. Niezależnie od tego, konieczne jest budowanie otwartej gospodarki krajowej i światowej, wolnej od protekcjonizmu oraz dążenie do solidnego, zrównoważonego, wyważonego i całościowego wzrostu gospodarczego. Priorytety w rozwoju są następujące: ożywienie gospodarki, wymiana handlowa, współpraca finansowa, inwestycje infrastrukturalne, szczególnie transportowe i komunikacyjne, nowatorstwo i innowacyjność oraz wymiana międzyludzka. Niezbędne jest także zwiększenie udziału krajów rozwijających się w sterowaniu (w zarządzaniu) gospodarką światową i w jej reformowaniu oraz utworzenie nowego modelu (systemu) stosunków międzynarodowych w oparciu o zasady wzajemnych korzyści i sprawiedliwości. W tym celu, istnieje konieczność lepszej koordynacji działań między mocarstwami członkowskimi BRICS, szczególnie w zakresie najważniejszych spraw globalnych i regionalnych, jak, np., klęski żywiołowe, zmiany klimatyczne, choroby zakaźne i zwalczanie terroryzmu. Trzeba też lepiej wykorzystywać potencjał i możliwości Nowego Banku Rozwoju (NDB = New Development Bank) oraz Porozumienia ws. Funduszu Rezerwowego BRICS (CRA = Contingent Reserve Agreement);

Prezydent Xi zaproponował również 5–cio punktowy strategiczny i długofalowy program przyszłych działań: 1. budowanie otwartego świata; 2. wypracowanie wspólnej wizji rozwoju; 3. skoordynowane podejście do wyzwań globalnych; 4. realizacja zasad sprawiedliwości i uczciwości; 5. doskonalenie partnerskiej współpracy w ramach BRICS;

Jacob Zuma (Afryka Południowa): konieczność lepszej koordynacji poczynań w ramach BRICS. Współczesny postęp naukowo-techniczny nie zmniejszył nierówności i niesprawiedliwości istniejącej w świecie. Niezbędna jest w szczególności, likwidacja bezrobocia i tworzenie nowych miejsc pracy. Kraje rozwijające się powinny dostosować się lepiej do wymagań i do możliwości IV rewolucji przemysłowej. Przedmiotem szczególnego zainteresowania powinny stać się: gospodarka morska („deep ocean economy” lub „blue economy”), transport, infrastruktura, handel, ochrona środowiska, kosmos, Internet, zasoby wodne (zwiększa się ryzyko przyszłych wojen o wodę), innowacje, polityka finansowa, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz wymiana międzyludzka i postęp społeczny. Państwa BRICS powinny troszczyć się lepiej o ludzi, szczególnie o tych, którzy cierpią najbardziej wskutek kryzysu, zmian klimatycznych, podnoszenia poziomu wód oceanicznych itp. Konieczne jest też zreformowanie i zdemokratyzowanie obecnego ładu światowego, systemu ONZ oraz instytucji finansowych utworzonych w Bretton Woods po II wojnie światowej (w domyśle: Bank Światowy, Międzynarodowy Fundusz Walutowy i in.).

Deklaracja z Goa

a. problematyka BRICS:

kwestie polityczne: współczesna skomplikowana sytuacja międzynarodowa wymaga zacieśnienia współpracy pomiędzy mocarstwami członkowskimi BRICS. Nasza cywilizacja przechodzi stopniowo do nowego ładu światowego – sprawiedliwego, demokratycznego i wielobiegunowego. Dlatego też wzrasta znaczenie współpracy BRICS z ONZ, z G20, z WTO i z innymi organizacjami międzynarodowymi. Jednocześnie istnieje konieczność zwiększenia udziału i roli krajów rozwijających się w działalności ONZ oraz ich reprezentacji w Radzie Bezpieczeństwa ONZ (chodzi o Indie, Brazylię i Afrykę Południową – s.sz.);

aspekty ekonomiczne: BRICS będzie dążyć do budowania innowacyjnej, dynamicznej,

całościowej i wzajemnie powiązanej gospodarki światowej. Zresztą, zauważalna już jest rosnąca rola tej Organizacji w zakresie stabilizowania owej gospodarki i ożywiania jej wzrostu. Oceniono pozytywnie dotychczasowe wyniki realizacji Strategii BRICS ws. Partnerstwa Gospodarczego oraz Planu Współpracy Gospodarczej, Handlowej i Inwestycyjnej (obowiązującego do 2020 r.), szczególnie, w takich dziedzinach, jak: handel internetowy (e-commerce), metoda „jednego okienka”, promocja handlu oraz współpraca małych i średnich przedsiębiorstw. Duże znaczenie dla gospodarki i finansów światowych ma niedawne włączenie przez MFW chińskiego juana (RMB) do koszyka najważniejszych walut rezerwowych i rozliczeniowych (obok dolara, euro, jena i funta) w ramach tzw. specjalnych praw ciągnięcia (SDR = Special Drawing Rights). [5].

Konferencja wezwała ponownie kraje rozwinięte do spełnienia ich zobowiązań wobec krajów rozwijających się w postaci przeznaczania 0,7% PKB na rzecz tych ostatnich oraz wyraziła poparcie dla pomyślnej realizacji Programu ONZ ws. zrównoważonego rozwoju w okresie do 2030 r. (tzw. UN 2030 Agenda for Sustainable Development). BRICS utworzy własną agencję ratingową (przełamując, w ten sposób, dyktaturę i monopol amerykańsko-zachodni w tej mierze – s.sz.). Ponadto, niezależnie od wysiłków zmierzających do wytwarzania czystej (zielonej) energii, mocarstwa członkowskie tej Organizacji przywiązują także duże znaczenie do rozwoju bezpiecznej energetyki nuklearnej, która nie powoduje emisji gazów cieplarnianych i zmian klimatycznych. Kardynalne znaczenie dla BRICS ma również modernizacja rolnictwa oraz zwiększenie produkcji płodów rolnych i artykułów rolno-spożywczych, a to z uwagi na dużą liczbę ludności tych krajów (czyli ponad 43% ogólnej liczby ludności świata, wynoszącej obecnie 7.459.939.305 osób, według stanu na dzień 26 października 2016 r., godz. 14.00 – s.sz.); [6].

zagadnienia społeczne: BRICS docenia dużą rolę kobiet w rozwoju własnych krajów, całej Organizacji i naszej cywilizacji; opowiada się jednoznacznie za równością płci, za rozwojem kultury, turystyki i wymiany międzyludzkiej (zawarta zostanie Konwencja BRICS ws. Rozwoju Turystyki); a także za modernizacją miast i innowacyjną urbanizacją – celem polepszenia warunków życia w miastach (jakże często przeludnionych i zdegradowanych ekologicznie – s.sz.)

b. problemy globalne:

aspekty polityczne: BRICS opowiada się zdecydowanie za pokojowym i dyplomatycznym rozwiązywaniem sporów, przeciwko ingerencji w sprawy wewnętrzne innych państw, stosowaniu przymusu, siły, sankcji i jednostronnym interwencjom wojskowym oraz oponuje przeciwko próbom opacznej interpretacji („misinterpretation”) wyników II wojny światowej. Uczestnicy Konferencji wyrazili głębokie zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej, szczególnie w Syrii i wezwali zainteresowane strony do pokojowego uregulowania tych konfliktów oraz do zastosowania formuły „dwóch państw” („two state solution”) w przypadku sporu palestyńsko-izraelskiego (oznaczałoby to, w istocie rzeczy, utworzenie niezależnego państwa palestyńskiego – s.sz.). Konieczne jest także ustabilizowanie sytuacji w Afganistanie oraz wyeliminowanie istniejących tam zagrożeń dla bezpieczeństwa wewnętrznego, regionalnego i międzynarodowego. BRICS wyraża również poparcie dla programu rozwojowego Unii Afrykańskiej do roku 2063 (tzw. AU Agenda 2063) oraz dla Afrykańskiego Funduszu Pokoju (Africa Peace Fund);

W Deklaracji z Goa poświęcono wiele uwagi terroryzmowi. Wyrażono zdecydowane potępienie terroryzmu, szczególnie jego ataków na obywateli i na obiekty w mocarstwach członkowskich

BRICS, zwłaszcza przeciwko Indiom. W rozważaniach konferencyjnych przewijał się, w tym kontekście, wątek Pakistanu – jako „kolebki” terroryzmu światowego. Przyjęto zobowiązanie ws. zwalczania terroryzmu wszelkimi metodami, także na forach wielostronnych, z poszanowaniem prawa międzynarodowego i praw człowieka. BRICS posiada całościowy program i środki walki z terroryzmem oraz ostrzega przed ryzykiem stosowania przez terrorystów broni masowej zagłady, szczególnie chemicznej i bakteriologicznej.

Deklaracja wzywa do położenia kresu produkcji, handlu i stosowaniu narkotyków oraz „praniu brudnych pieniędzy”, które służy finansowaniu terroryzmu, a także apeluje do ONZ o niezwłoczne przyjęcie Kompleksowej Konwencji ws. terroryzmu międzynarodowego („Comprehensive Convention on International Terrorism”). Ponadto, niezbędne jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w korzystaniu z Internetu oraz z innych środków masowego przekazu i łączności (ICT = Information and Communication Technology). Nie powinny być one używane w celach przestępczych i terrorystycznych. Istnieje też potrzeba usunięcia luki w sferze multimedialnej (ICT), jaka nadal istnieje pomiędzy państwami rozwiniętymi a krajami rozwijającymi się;

kwestie ekonomiczne: zajmują poczesne miejsce w „Deklaracji z Goa”. Zasadnicze znaczenie ma ocena, iż ożywienie gospodarki światowej, poważnie nadwyrężonej w wyniku kryzysu globalnego, jest znacznie wolniejsze od oczekiwanego. Szczególnie negatywny wpływ na gospodarkę mają następujące zjawiska: – spadek obrotów handlu międzynarodowego, – rosnące zadłużenie (publiczne, państwowe i prywatne) poszczególnych krajów i całego świata; – fluktuacje cen na surowce, szczególnie energetyczne i strategiczne, – nierówności i dysproporcje w zakresie wzrostu gospodarczego, – konflikty geopolityczne i ogniska zapalne, – intensyfikacja terroryzmu, – zwiększony napływ uchodźców, – nielegalne przepływy finansowe, – Brexit i in.

W takiej trudnej i złożonej sytuacji ekonomicznej świata, innowacje powinny stać się główną siłą motoryczną rozwoju, filarem nowej industrializacji oraz przeobrażeń strukturalnych w gospodarce. Zauważalny i cenny jest postępujący proces integracji regionalnej i kontynentalnej, szczególnie w Azji, w Afryce i w Ameryce Południowej. Również z tego powodu niezbędne jest zwiększenie udziału krajów rozwijających się w międzynarodowych instytucjach finansowych, szczególnie w MFW oraz przeprowadzenie odpowiedniej restrukturyzacji długów państw zadłużonych. Co więcej, BRICS opowiada się za efektywną walką z korupcją, za utworzeniem globalnego i nowoczesnego systemu podatkowego oraz domaga się zwalczania praktyk wystawiania „lewych” faktur i odbierania nielegalnie zdobytych majątków.

Rozwój energetyki odnawialnej ma kolosalne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i dla zrównoważonego rozwoju. Należy zapewnić światu (wszystkim obywatelom) odpowiednią ilość i jakość czystej energii oraz systemy jej dystrybucji i oszczędzania („Clean Energy Solutions”). Wymaga to poważnego zwiększenia nakładów inwestycyjnych w energetyce oraz zmniejszania udziału paliw węglowodorowych (szczególnie węgla) w produkcji elektryczności.

Mocarstwa BRICS są zwolennikami pokojowego wykorzystania kosmosu, na zasadach równoprawności i norm prawa międzynarodowego oraz domagają się nierozmieszczania żadnych rodzajów broni w kosmosie oraz niestosowania tam praktyk siłowych. Ponadto, kwestiami o zasadniczym znaczeniu są: zwiększenie produkcji żywności, eliminowanie głodu i niedożywienia w świecie, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego, powszechny dostęp do oświaty na, jakościowo, wysokim poziomie, ochrona środowiska, kontrola skażenia wody i powietrza, lepsze zarządzanie kryzysowe w przypadku klęsk żywiołowych, dywersyfikacja

globalnego rynku elektroniki oraz źródeł zaopatrzenia w wyroby IT;
sprawy społeczne: światu niezbędny jest długotrwały i zrównoważony przyrost demograficzny. Istnieje też potrzeba skuteczniejszego zwalczania epidemii i chorób, szczególnie HIV i gruźlicy oraz ułatwienia chorym dostępu do leczenia i do leków.

Wnioski ogólne

VIII Konferencja „na szczycie” BRICS i jej dorobek jest jednym z najważniejszych wydarzeń w ewolucji tej Organizacji. Przyjęty Plan działania ujmuje ww. i inne propozycje i decyzje jej władz. Postanowiono także, że dokonywane będą systematycznie przeglądy i oceny zaawansowania realizacji postanowień i decyzji władz oraz instytucji i organów BRICS. A jest ich już całkiem niemało [7]. Uchwały Konferencji w Goa stanowią też kolejne potwierdzenie, iż BRICS przejmuje zdecydowanie inicjatywę w tworzeniu nowego ładu światowego bazującego na zasadach trwałego pokoju, równego bezpieczeństwa, poszanowania i partnerstwa, zrównoważonego rozwoju, sprawiedliwości i demokracji, wzajemnych korzyści, rehumanizacji świata i systemu wielobiegunowego.

Również wcześniejsze moje analizy, dotyczące poprzednich Konferencji BRICS „na szczycie”, zaświadczały jednoznacznie, iż dotychczasowy dorobek i dokonania tej Organizacji są już niemałe. Jej potencjał i pozycja globalna umacnia się systematycznie. Także perspektywy rysują się nieźle, niezależnie od ogromu trudności, anachronizmów i przeciwności losu we współczesnym rozwoju naszej cywilizacji.

Tymczasem, w Polsce, niektórzy decydenci polityczni i medialni, ludzie pióra, czynniki opiniotwórcze i inni nadal „nie zauważają” i ignorują BRICS oraz jego zasadniczą rolę w przeobrażaniu świata na lepsze. Np. media preferują publikacje o... powodzi w wiosce Kozia Wólka, o rozmaitych kryminalkach, czy o skandalach korupcyjnych w Warszawie, w Gdańsku i gdzie indziej, zamiast ukazywać społeczeństwu prawdę o świecie. To żenujące świadectwo głupoty i braku odpowiedzialności politycznej przed własnym społeczeństwem i przed całą społecznością międzynarodową. A przecież tworzy się nowy świat, w którym Polska, chcąc, nie chcąc, będzie musiała jakoś się znaleźć. Przeto, lepiej wiedzieć już teraz, a priori, a nie a posteriori, o tym, co rzeczywiście dzieje się na tym świecie.

Sylwester Szafarz

Przypisy:

- [1]. Goa jest najmniejszą Prowincją Republiki Indii. Przez ponad 450 lat (1510 r. – 1961 r.) znajdowała się ona pod panowaniem kolonialnym Portugalii. Indie odzyskały tę Prowincję w ww. roku dzięki wojskowej ofensywie wyzwoleniczej;
- [2]. Źródło: International Monetary Fund, „World Economic Outlook”, October 2016;
- [3]. W skład tej Organizacji wchodzi: Bangladesz, Bhutan, Indie, Myanmar, Nepal, Sri Lanka i Tajlandia. BIMSTEC została założona dnia 6 czerwca 1997 r., w Bangkoku. Jej siedzibą jest Dhaka. Łączna liczba ludności tej Organizacji wynosi ponad 1,5 mld obywateli, a wartość dochodu narodowego – 2,7 bln USD, przy łącznej stopie wzrostu gospodarczego w granicach 6,5% rocznie (niezależnie od kryzysu globalnego);
- [4]. Nota bene: przed VIII Konferencją w Goa, Indie zorganizowały turniej piłkarski dla drużyn młodzików (poniżej 17 lat) wywodzących się z mocarstw członkowskich BRICS. Wygrali, naturalnie, młodzi piłkarze brazylijscy. Następnie, Prezydenci pozwolili do wspólnego zdjęcia z

kapitanami tych drużyn;

[5]. W przeliczeniu na dolary, obecna wartość tego rezerwowego funduszu walutowego wynosi ponad 290 mld USD. Udział juana w tej sumie stanowi, póki co, ponad 10%. Decyzja MFW ws. juana zapadła w listopadzie 2015 r., a weszła w życie w dniu 1 października 2016 r. Jest to data symboliczna, gdyż w tym dniu obchodzone jest Święto Narodowe ChRL. W swym handlu zagranicznym, Chiny rozliczają się obecnie w juanach (a nie w dolarach) z około 50 krajami (w tej liczbie z Indiami i z Rosją) i z głównymi centrami finansowymi świata;

[6]. Źródło: internetowy „Live World Population Clock”, z dnia 26 października 2016 r.;

[7]. Poza Konferencjami „na szczycie”, pracują systematycznie i nieprzerwanie takie instytucje i instancje BRICS, jak, np.: – okresowe narady ministrów resortów: spraw zagranicznych, spraw wewnętrznych, finansów i budżetu, bezpieczeństwa publicznego, gospodarki, pracy i zatrudnienia, rolnictwa, przemysłu, handlu, zdrowia, oświaty, nauki i techniki, telekomunikacji, ochrony środowiska, zwalczania klęsk żywiołowych, migracji i in. Sprawnie współdziałają następujące instytucje: Rada Biznesu BRICS, Ośrodek Naukowo-Badawczy BRICS (tzw. „Think Tank” = „czołg do myślenia” lub „pojemnik na myśli”; słowo „tank” ma kilka znaczeń), Forum Akademickie BRICS, Platforma Technologiczna BRICS – UNIDO, Komitet Współpracy Celnej BRICS, Grupa Robocza BRICS ds. Zwalczania Korupcji, Konferencje Wysokich Przedstawicieli BRICS nt. Bezpieczeństwa Publicznego, Grupa Robocza BRICS ds. zwalczania narkomanii, Grupa Robocza BRICS ds. walki z terroryzmem, Uniwersytet Internetowy BRICS, Liga Uniwersytetów BRICS, Forum Młodych Dyplomatów, Inicjatywa Badawcza i Innowacyjna BRICS, Rolniczy Ośrodek Badawczo-Rozwojowy BRICS, Grupa Robocza BRICS ds. Współpracy w zakresie ICT, Wspólna Jednostka Zadaniowa BRICS ds. profilaktyki i zarządzania katastrofami żywiołowymi, Forum BRICS ds. Urbanizacji, Rada Miast Bliźniaczych BRICS, Forum Parlamentarne BRICS, Komitet ds. Współpracy Międzybankowej BRICS i in. W roku 2017 odbędą się w Indiach I Targi Handlowe BRICS i in.